

NOI TRACII

BULETIN CIRCULAR TRACOLOGIC

al

CENTRULUI DE STUDII ISTORICE DE LA VENEZIA

Milano, Via Larga 11

Veneția, Calle Dragan 4388

Aplică de argint
(Agighiol, 400 î.E.N.)

Ornament de pe
un vas trac

CENTRUL DE STUDII ISTORICE de la Veneția, în dorința de a promova cercetările istorice în diversele domenii, și-a înscris în programul său de lucru, din etapa actuală, problema Tracilor din trecut și pînă în prezent, precum și valorificarea moștenirii rămase de la ei.

În acest scop, și pentru a repune istoria Tracilor în drepturile sale, credem că este bine să se efectueze cercetări în mai multe direcții și anume în domeniul literar, lingvistic, al folclorului, al istoriei profesiunilor, al medicinei, religiei, etc.

În domeniul literaturii și al folclorului, către care ne îndreptăm atenția în mod special, se pot realiza, într-un timp mai scurt, lucruri frumoase și utile. Astfel Centrul dorește să promoveze crearea de opere literare cu subiecte luate din istoria Tracilor și propune cercetătorilor amatori compunerea de lucrări în proză, în versuri sau chiar opere dramatice, care să evoce marile figuri trace din trecutul mai îndepărtat sau mai apropiat, să înfățișeze evenimente și momente înălțătoare din istoria acestui mare și inteligent popor, despre care Herodot spunea că era al doilea popor din lume, ca număr, după Indieni și care dacă ar fi fost unit, era de neînving.

Instructive și apreciate ar fi lucrări scurte, de popularizare, tratînd istoria tracă, fie în întregimea ei, fie numai anumite capitole mai semnificative din lungul șir de ani; interesantă ar fi prezentarea romanțată a unor vieți de domnitori și conducători de oști, a căror celebritate s-a transmis vie pînă la noi. Este suficient să ne gîndim numai la faptul că ei au dat poporului roman un număr de 40 de împărați, că Aurelian, Justinian ș.a. au fost traci, etc.

Se pot scrie romane sau chiar romane, tratînd un episod, o luptă eroică și altele care au pus în mirare lumea antică. În poezie, Baladele ar putea evoca eroi reali sau legendari ai acestui popor, figuri de care Tracii nu sunt lipsiți. Surse de inspirație oferă marile și cunoscutele tratate despre Traci.

Centrul de la Veneția propune să se întreprindă studii de folclor, urmărind figuri și obiceiuri la poporul român, care continuă uneori direct, alteori prin filieră greacă sau romană, personaje, credințe, practici și obiceiuri ale vechilor Traci.

Suntem convinși că se va putea reconstitui o întreagă mitologie traco-romană. Aceste cercetări pot fi puse în legătură și cu alte ramuri ale vieții omenești, cum ar fi religia, ocupațiile, viața socială, medicina, etc. In acest din urmă domeniu dl Dr. A.D.Petrescu ne-a prezentat o lucrare, unde arată continuitatea medicinei trace în medicina populară românească.

Legat de sectorul medicinei, s-ar putea întreprinde un studiu biologic pentru stabilirea unor grupe antropologice ale celor ce au locuit odinioară în spațiul carpato-dunărean și ai căror continuatori suntem noi, cei de azi, indiferent că ne numim români, bulgari, greci, poloni, s.a. O contribuție în această direcție a adus-o deja dl Făcăoaru.

În același fel se pot aborda și celelalte domenii ale vieții omenești, amintite mai sus. Se poate realiza o bogată și variată literatură științifică și de popularizare a istoriei Tracilor, care să se impuie, să se răspândească și să actualizeze viața, activitatea și realizările celor ce-au trăit cu milenii înaintea noastră pe aceste meleaguri, care ne-au lăsat valoroasa lor moștenire în diversele sectoare ale vieții umane și ale căror urme răsar tot mai bogate, prin săpăturile ce se fac pe cuprinsul țării și dincolo de ea. Acestea vin să confirme atî-

tea ipoteze din trecut, dintre care unele păreau fanteziste, dacă nu utopice.

Stim că atît în România, cît și în alte țări, sunt mulți tracologi amatori, puțin cunoscuți în lumea cercetătorilor care, totuși, dintr-o nobilă pasiune, fac investigații și caută să descifreze istoria îndepărtată, uneori întunecată a poporului trac. De aceea dorim ca pe lângă studiile de erudiție, datorate unor personalități marcante și consacrate în domeniul istoriei, să ne îndreptăm atenția asupra lucrărilor tracologilor amatori, să strîngem legăturile cu ei, să le cunoaștem activitatea actuală și proiectele lor de viitor, pentru ca în acest fel să le venim în ajutorși să le înlesnim publicarea lucrărilor, care vor corespunde cerințelor Centrului de Studii de la Veneția.

Dar în afară de acestea, prin activitatea pe care și-o impune Centrul nostru tinde să devie un oficiu internațional de documentare pentru tracologi și de informare reciprocă a lor. Acest Buletin informativ care va apărea după necesitate, de mai multe ori pe an, stă la dispoziția cercetătorilor tracologi consacrați și amatori, atît pentru probleme de specialitate cît și pentru comunicări între ei. Primim, cu mulțumiri, sugestii și propuneri privind activitatea tracologică românească sau internațională.

INFORMAȚIUNI

In colecția de studii a Centrului istoric de la Veneția, va apărea lucrarea d-lui Dr. Alexander von Randa, profesor la Universitatea din Salzburg, intitulată: *Faza traco-ilirică a istoriei imperiale romane*, lucrare care a format și obiectul unei comunicări la Congresul tracologic de la Sofia, din iulie 1972.

Pomînd de la cele două coloane de la Roma, a lui Traian (112), cuceritorul Daciei și a lui Phoca († 610), care se află la o distanță doar de 500 de metri între ele, dar în timp le desparte un spațiu de cinci secole, marcînd în același timp și destine diferite, autorul situează în această epocă cea mai mare realizare is-

torică colectivă a strămoșilor traco-iliri, anume restaurarea imperiului roman, zguduit și descompus. E adevărat că, prin perspectiva romană, această realizare a fost considerată ca un efort al poporului ilir, vecin cu ei, însă după precizările făcute de Jacques Burckhardt, care definește acest *Illyricum* ca spațiu între Marea Adriatică și Marea Neagră, în el se cuprinde și poporul trac. Din rîndul lor se recrutează nu numai legionari, ci și centurioni și ofițeri superiori, ceea ce condiționa, desigur, și romanizarea lor treptată. Este deci natural ca numai după o jumătate de veac să ajungă în fruntea statului împărați de origine tracă, în-

cepînd cu acel Maximinus Thrax (235).

Trecînd în revistă întregul şir de domnitori romani, cu realizările şi scăderile lor autorul arată că traco-ilirii au purtat în spinarea lor, timp de 417 ani, adică de la 193-610, o sarcină militară demnă de un atlas. În cei 375 de ani, dintre cei doi „tirani“, Maximinus Thrax şi Phocas, Tracii au dat imperiului roman 40 de împăraţi, deci jumătate din totalitatea împăraţilor romani recunoscuţi ca atare.

Întrucît o bună parte din aceşti împăraţi proveneau din pătura de jos (ţărani sau păstori), cum erau de exemplu Maximinus Thrax, Aurelian, Probus, Galerius ş.a. antichitatea înregistra uneori în sens peiorativ, denumirea de „basse origine“ a lor. S-ar putea deci vorbi, în această epocă, de un imperiu popular.

Faza traco-iliră a lăsat urme neşterse în istoria şi cultura europeană. Nici sfîrşitul ei nu este mai puţin spectaculos. Deja epocile intermediare ale lui Valerian, Theodosie şi Zeno au marcat crize. Însă dispariţia traco-ilirilor de pe scena mondială a fost o adevărată catastrofă. Ea a format începutul epocii pe care obişnuim s-o numim Evul Mediu. Spaţiul traco-ilir a fost un element de coeziune bilingv a celor două jumătăţi de lume greco-romană.

* * *

În aceeaşi colecţie de studii a Centrului istoric de la Veneţia va apărea în curînd lucrarea d-lui N.Miulescu intitulată *DA.KSA*, Ţara Zeilor, tipărită în limba engleză, în care autorul îşi propune să aducă o lumină nouă cu privire la începuturile neamurilor europene şi ale celui românesc.

Încă de la sfîrşitul secolului al XIX-lea şi apoi în secolul nostru, unii savanţi ca de ex. Kretschmer, Kiessling, Dassaud ş.a. au căutat să aducă dovezi că originea populaţiilor cunoscute sub denumirea (de altfel destul de improprie) de *Indo-Arieni*, era situată în zona de mijloc a Dunării şi că neamurile ariene îşi au originea în zona arătată mai sus. Socotind justă dar insuficient dovedită ideea localizării în această parte a Europei, a începuturilor ne-

Prin această ruptură Bizanţul a început să se izoleze, Roma abandonată devine papală, Orientul începe să uite latina, iar Occidentul limba greacă. Consecinţele acestei rupturi mai dăinuie şi azi.

Domeniul religios n-a fost lăsat la o parte. Alături de moştenirea tracă elenizată, se manifestă culturile „salvatorilor“ indigeni, cum sunt cele ale „cavalerilor danubieni“ sau „cavalerilor traci“, precum şi un cult al soarelui. Împăraţii traco-iliri au reuşit să ridice acest cult al soarelui la rangul unei religii de stat, destinată să salveze unitatea imperiului.

Epoca traco-iliră poate fi deci considerată ca un fenomen independent în istoria universală. Si autorul preconizează constituirea unui colectiv de cercetători ai naţiunilor dunărene, moştenitoare ale lumii traco-ilire, care să se ocupe în mod sistematic de fenomenele şi repercursiunile lor asupra imperiului roman şi a Europei. El va trebui să se inspire de asemenea şi din ştiinţele moderne auxiliare, să ţie cont de toate descoperirile arheologice, de epigrafie, de numismatică, etc. Un aparat bibliografic, cartografic şi iconografic va trebui să completeze marea operă de cercetare.

mului Carpato-Istrian, care a creat o limbă moştenită de mai bine de jumătate din populaţia Europei de astăzi şi care stă la baza celei pe care o cunoaştem sub numele de sanscrită, autorul îşi propune să aducă noi argumente, culese din celebrele poeme ale literaturii sanscrite Ramayana şi Maha.bharata, cărora le dă o interpretare originală. Vor fi extrase dovezi conţinute în Manava-Dharma-Sastra (codul de legi ale lui Manu), în Ceandogya-Upanişad, Kausitaki-Up. şi Brihad Aranyaka-Upanişad, care sunt socotite între cele mai vechi texte ale epocii upanişadiste. Şi întrucît evoluţia neamurilor de pe întregul glob pămîntesc se oglindeşte în limba pe care o vorbesc, spune autorul, d-sa va da o mare atenţie studiului acesteia. Şi numai atunci va considera

rurile și-au găsit o confirmare totală, când studiile de limbă vor veni să le confirme.

S-ar părea poate îndrăzneată întreprinderea d-lui Miulescu, dar așa precum „visătorul Schliemann“ a redat caracterul documentar Iliadei, socotită pînă atunci un poem eroico-fantastic, și poemele vedice vor constitui prin acest studiu și altele care se vor mai scrie, un izvor de informații istorice autentice.

Ce ne privește, ca popor, vom avea mulțumirea că istoria neamului nostru se va face înțeleasă. „Pentru nimeni - cităm - acel rușinos semn de întrebare pe care unii pretinși oameni de știință îl pusese asupra existenței neîntrerupte a acestui neam, pe aceste locuri“, nu

În ziua de 5.XII.1973 a avut loc la Timișoara o întâlnire amicală cu tracologii amatori convocată din inițiativa d-lui Profesor Dr.C. Drăgan, la care au luat parte mai mulți cercetători. În expunerea făcută de dl Dr. C. Drăgan au fost conturate cîteva idei noi, de actualitate. Problema centrală era cea a unității Europei, pomind de la un fond tragic comun. Ca să ajungem la ea, trebuie să tindem ca să dispară deosebiri de mentalitate, de educație, de religie, etc. dintre oameni. De aceea trebuie să prezentăm toată această parte a Europei ca o unitate. Acțiunea însă trebuie să fie dublă. În primul rînd de clarificare a ideilor noastre, în al doilea, de a câștiga pe alții să gîndească în același fel. Bulgarii, și poate că și alții, sunt pe punctul de a se mișca. Problema care se

În ziua de 22 iunie 1974 a avut loc la București, în saloanele Asociației juriștilor din Bul. Magheru, o ședință festivă a Cenaclului Titu Maiorescu, cu o tematică istorică. Conferențiarul principal a fost Acad.Prof. Dr. Constantin I. Drăgan, care a ținut o amplă și documentată prelegere intitulată: „Noi, Tracii...“. Prin noutatea și originalitatea ideilor expuse, ea a fost urmărită cu viu interes de selecta asistență. Au urmat apoi alte prelegeri, între care cea a d-lui I. Moldoveanu, despre *Limba tracă*. Ședința s-a încheiat cu un frumos program artistic.

va mai fi decît o penibilă dovadă a neștiinței lor. Vor fi înlăturate greșeli de neiertat ale unor cărturari, chiar români, care au aderat cu prea mare ușurință la teorii care admiteau ca neamul românesc „să se nască *undeva* în lume și mai tîrziu să se strecoare, pe furiș, în țara lui strămoșească“.

Lucrarea este însoțită de un mare număr de hărți lămuritoare, foarte necesare pentru înțelegerea textului.

Și încă odată Herodot, acuzat cu multă ușurință de neinformare, se va vedea reabilitat, iar legende ca aceea a Hiperboreenilor se vor dovedi realități pline de splendoare.

pune în momentul de față este transformarea mentalităților, a sufletului precum și tendința de apropiere a popoarelor prin cultură, care nu poate fi decît europeană, nicidecum românească, italiană, franceză sau germană, pentru că toate națiunile au contribuit cu ceva la crearea acesteia.

Problema educației ne preocupă pe toți. Necesitatea este ca toți să se reîntorcă la universitate, să-și revadă și completeze educația lor, învățămîntul primar, secundar și universitar să se pună pe noi baze, iar istoria să fie prezentată cu alți termeni și cu altă viziune, scoțînd în relief, în primul rînd, ceea ce europenii au comun și îi unește, și mai puțin diversitățile care îi îndepărtează.

*

* *

Rugăm persoanele care au lucrări publicate în legătură cu istoria Tracilor, să binevoiască a ne trimite, pentru secțiia noastră documentară, cîte un exemplar din fiecare lucrare (eventual revista în care a fost publicată, în cazul lucrărilor mai mici). Pot fi trimise și fotocopii. Dacă nu este posibil acest lucru, atunci rugăm să ni se indice datele bibliografice despre lucrare (autorul, titlul, locul și data apariției, nr. de pagini, etc.).